Timişoara-Temesvár, XIX. évf., 194. szám ARA 5 LEI Hétfő, 1943 augusztus 23

Főszerkesztő és ideiglenes felelős szerkesztő: Dr. Olosz Lajos
Laptulajdonos a CORVIN Lapkiadó R. T.

DÉLI HIRLAP

A timiştorontali törvényszék bej. sz. 85. (Dos. No. 934/1938)
Alapitotta: Dr. VUCHETICH ENDRE és Dr. VÁRNAY ELEMÉR

Ziarul Comunităţii Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népközösség lapja

Közös veszély

Irta: OLOSZ LAJOS

Évezredes az a törekvés, hogy az államok elfajult vitáit ne erőszakos uton intézzék el egymással, hanem a bejátáson és kölcsönös engedékenységen alapuló megegyezés módszerével, ami sokkal jobban is illik a müvelődés azon szinvonajához, amelyre mindenkor önérzetesen szoktak hivatkozni. De — sajnos, — mintahogy az egyszerü ügyes-bajos emberek dolgaiban vajmi ritkán érvényesül a józan ész szava, épen ugy a nagy társadalmi egységek ellentétei is csak az esetek enyhébb és szerencsésebb részében nyernek észszerü és belátásos, végeredményben tehát békés megoldást. A vak indulat és szenvedélyes gyülöjet az egyes emberek között, sőt a családokon belül is épen olyan népszerü és általánosan elterjedt szokás, miként az osztályok, fejlekezetek, fajok és országok között. És miként a sötét érzelmekkel egymással farkasszemet néző magánemberek sokszor e kárhozatos démon oltárán szivesebben égetik el életük legnagyobb értékeit, semminthogy felebarátaikkal vagy épen tulajdon testvéreikkel megosszák azokat, épen ugy a kiterjedt és bonyolult összetételü társadalmi életek is ugyanezeknek a pusztitó ösztönöknek a rabláncára vannak füzve és könnyebb szivvel küldik az öcéanok fenekére azokat az életfontosságu árukat, amelyektől sápadt asszonyok és vézna gyermekek képére visszatérhetne az élet piruspozsgás szine, semminthogy alapvető összeütközési pontjaikat engedékenységgel egyeztessék össze. Az édenkertből küzött emberiségnek minden fia homlokán viseli a Káin-bélyeget és — ugy látszik — olyan évezredes átok ez, amelytől a nagy összecsapások egyetlen szereplője sem mentes, sem a jövendő győztes, sem a jövendő legyőzött, sem az, akit az aeropág bünösnek fog bélyegezni, sem az, akit felment a nagy felelősség és vád alól, valamennyien külön-külön és velünk együtt sziveinkben viseljük a sorsnak ezt a végzetszerü, sötét bélyegét.

Az élet-halálharc véres eseményei a világ minden részében zajlanak és a csatazaj és ágyudörgés közepette — ugy tünhetnék fel — hogy ezek a gondolatok nem időszerüek.

Ez a látszat csak a felületes szemléletnek a játása.

A leglángolóbb szenvedéllyel és legengeszteltebbetjenebb gyülölettel folytatott élethalaharcnak is vannak — kell lenniök — olyan pillanatai, amidőn a küzdő felek szeme előtt, tul a harc minden esélyén felrajzolódik a végső kialakulások képe, amidőn a vak indulatok függönye szétnyilik és a kitáruló távlatban az utolsó fejvonások távoli képe megdöbbentő valószerüséggel tekint reánk.

Ha a szemben álló küzdő felek, akik vasmarokkal fogják egymás torkát és keresik azt a tenérnyi védtelen helyet, ahol a halálos döfést adhatják meg egymásnak, az indulatnélküli tisztánlátás egy ilyen pillanatában nem kizárólag a saját maguk részletérdekeit nézik, hanem meg tudják látni azokat a mélyen fekvő, örök közös alapokat is, amelyeken az egész emberi müvelődés és saját maguk évezredek óta felépült társadalmi élete is nyugszik és amelyek a harc tekintetnélküli folytatásával egyformán a teljes elpusztulás veszélyének vannak kitéve, akkor lehetetlen, hogy ne szólaljon meg mindenik fél bensejében egy hang, amely az egész tragikus tusa ezen mélyebb és szörnyübb értelmére figyelmezteti az egész világot és amely hang még a legelvakultabb értelemmel is megérteti, hogy ez a harc még annál is sokkal többet és egyebet jelent, minthogy a küzdő felek egyike vagy másika alul marad és hogy évtizedekre vagy századokra farkasgusba kötik; megérteti, hogy a tusának valódi, mélyebb és szörnyübb értelme az egész emberi müvelődésnek közös, minden félre egyaránt kiterjedő, végső és helyre nem hozható veszélye, ami jelentőségében mindent felülmul, ami nemcsak egy megnyert, vagy elvesztett háborut, hanem — ismételjük — az egész emberi kultura megmaradását vagy elpusztulását jelenti.

A halálos harcok során a küzdők rendszerint olyan erősen fogják egymást, olyan végzetesen össze vannak ölelkezve, egymást annyira gyülölik, egymástól annyira félnek és bizalmatlanságuk annyira uralkodó, hogy az a kép, amely a pillanatra széttáruló függöny szárnyai között szemeik elé felrajzolódik, másodpercek multán ismét eltünik és az indulatok közébe vész és a megszólaló hang visszahull a belső némaságba, pedig ez a kép és ez a hang hullámainak a rezdülését az emberiség közös kulturájának és élni érdemes életének a féltéséből és az érette való aggódásból veszi és mindenkihez szól, akinek a számára ezek az évezredes értékek olyan erkölcsi és kulturális kategoriákat jelentenek, amelyek az osztályok és államok részletérdekeit magukba foglalják és azokon tul az emberiség életének végső értelmét alkotják, kivétel nélkül mindenkihez, azokat nem tekintve, akik épen ezeknek az értékeknek, ezeknek az alapoknak a végpusztulását várják világfelforgató terveik megvalósitására.

Brit—spanyol megbeszélések Franco tábornok nyári székhelyén

Gibraltár katonai kormányzója és vezérkara Cadix spanyol kikötőbe érkezett

Tegnap Olaszországot érintő kérdésekről tárgyaltak Quebecben — Eden a casablancai határozatok módositását javasolta

A lengyel emigránsok élesen támadják Benest, mert cseh-szovjet közös határt akar — Kovacsics horvát propagandaügyi miniszter cikke a Hrvatski Narodban: „A londoni jugoszláv kormányból kidobtak a horvát és szlovén emigrációt"

154 szovjet páncélost pusztitottak el a németek keleten

A hét végének érdekes diplomáciai eseménye Sir Samuel Hoare madridi angol nagykövet megbeszélése Jordana külügyminiszterrel és Franco tábornok, spanyol államfővel. Az angol nagykövetet Londonba várják, jelentéstételre, majd rövid szabadságra megy. Nemzetközi szokás szerint a szabadságra utazó külföldi diplomaták csak a külügyminisztert látogatják meg, az államfőt csak akkor keresik fel, ha nagyon fontos kérdésekről van szó. A madridi brit nagykövet hir szerint a spanyol kormány részéről rendelkezésére bocsátott külön repülőgépen kereste fel Franco tábornokot. Frankohoz utazott egyébként az USA madridi nagykövete is. Nagy feltünést keltett az a hir, hogy Gibraltár angol katonai kormányzója vezérkarával együtt meglátogatta Cadix spanyol kikötő kormányzóját. Politikai tekintetben bizonyos jelentőséget tulajdonitanak annak a ténynek, hogy spanyol kormány e héten az egész országban megengedte az angolszász háborus filmhiradók bemutatását.

Quebec

A *Daily Telegraph* cimü angol lap főképpen az olaszországi helyzettel hozza összefüggésbe a quebeci megbeszéléseket. Hangoztatja a lap, hogy *a legközelebbi jövőben nagy jelentősége lesz annak, milyen magatartást tanusitanak a szövetségesek Olaszországgal szemben.* A Sziciliában létesitett katonai közigazgatás nem vág elébe annak, ami az olasz félszigeten történhet. A szövetségesek számára nem az esetleges polgári közigazgatás fontos, hanem inkább a Németország elleni hadmüveletek kérdése, — állapitja meg a *Daily Express*, majd Churchill legutóbbi, ismeretes nyilatkozatára hivatkozik, amely nagy harcokat jelzett az őszi levélhullás előtt, nemcsak a Földközi-tenger térségében, hanem másutt is.

A *Rador* hirügynökség Lisszabonból származó értesülést ismertet, amely megerősiti azt a hirt, hogy a quebeci értekezlet legutóbbi ülésein az Olaszországra vonatkozó kérdésekkel foglalkoztak. Eden brit külügyminiszter állitólag *Olaszország elé terjesztendő uj javaslatok mellett* szállt sikra, mely javasatok *a casablancai határozatok jelentős módositását tételezik fel.* A quebeci értekezleten egyébként tegnap óta Co dell Hull, az Egyesült Államok külügyminisztere is részt vesz s ez a tény csak jobban kidomboritja a megbeszélések politikai jellegét. A nemzetközi sajtó feszült érdeklődéssel várja az értekezletről kiadandó hivatalos közleményt. Az értekezlet befejezését amerikai hirforrások mára, vasárnapra jelzik, egyes angol lapok viszont ugy tudják, hogy csak kedden ér véget a quebeci konferencia.

Beavatott washingtoni körökben ugy tudják, hogy Roosevelt és Churchill a quebeci értekezleten többek között arról is dönt: ki legyen a szövetséges csapatok főparancsnoka a tervbe vett ujabb európai partraszállás során. A választás — mint a Nemzetközi Sajtótudósító jelenti — valószinüleg angol hadvezérre esik, — vagy Alexander, vagy Montgomery tábornokra — bár nincs kizárva az sem, hogy valamennyi európai inváziós erő főparancsnoksága Eisenhower amerikai tábornok kezébe kerül. Katonai körökben általában véve kétségtelennek tartják, hogy a quebeci értekezlet egyik legfőbb pontja az uj európai arcvonal kérdése. Az inváziós tervet hir szerint Roosevelt és Churchill már jóvá is hagyta.

Emigránsok

A Londonban müködő emigráns-bizottságok ismét hallatnak magukról. Különösen Benes volt csehszlovák államelnök moszkvai utjának elhalasztása izgatja fel a kedélyeket. A *New York Times* cimü lap az angolszászok és a Szovjet háboru utáni tervei között mutatkozó különbségekkel magyarázza Benes oroszországi látogatásának elmaradását. Londoni cseh emigráns körökben ugy tudják, hogy Benes utazásának a halasztását Moszkva kivánta, a *Pravda* cimü orosz lap viszont azt irta, hogy ez angol óhajra történt. A román sajtó most lisszaboni Rador-jelentést ismertet, mely szerint Benes utját nem angol, hanem *lengyel részről akadályozták meg.* Benes ugyanis *közös csehszlovák-orosz határt akar*, amit a lengyelek ellenük irányuló orvtámadásnak minősitenek. A helyzet alakulása elé nagy érdeklődéssel tekintenek mind a szövetségesek, mind a semlegesek táborában.

×

A *Nemzetközi Sajtótudósító* londoni jelentése Mikolaicky lengyel emigráns miniszterelnök sajtónyilatkozatát ismerteti: *„A lengyelek barátságos kapcsolatokat akarnak a Szovjetunióval, de nem kivánják a kommunista rendszert,* — mondotta a lengyel kormányfő. — Különösen a lengyel parasztok, akik a lakosság 72 százalékát teszik, nem hajlandók a magánbirtok feladására s arra, hogy átérjenek a szovjetbeli kollektiv gazdálkodásra. Azok akarnak maradni, akik voltak: saját földjük szabad birtokosai" — jelentette ki a lengyel emigráns miniszterelnök.

×

Purics Bozsidár, az uj jugoszláv emigráns kormány elnöke és külügyminisztere nyilatkozott kormánya feladatairól s a többi között kijelentette, hogy „az uj kormány *átmeneti tisztviselőkormány*, mely elsősorban a háboru utáni élelmezési és ellátási kérdésekkel foglalkozik, az alkotmányjogi kérdések megoldását pedig arra az időre halasztja, amikor a kormány haza fog térni és a nép dönthet ezekről a kérdésekről." A horvát sajtó *keserü megjegyzéseket* füz a Purics-kormány megalakulásához. A félhivatalos usztasa *Hrvatski Narod* és a *Nova Hrvatska* cimü lapok első oldalon közlik Kovacsics Matia horvát propagandaügyi államtitkár cikkét. Ime e cikkek cimei: „A szerb emigráció levetette álarcát." — „Londonban létrejött a nagy szerb emigráns kormány

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundaţia pentru Şcoală - BCU Cluj-Napoca.

amelynek Mihajlovics Drázsa a központi mozgatója". — *„A kormányból kidobták a horvát és szlovén emigrációt."*

Kovacsics propagandaügyi államtitkár rámutat arra, hogy Purics Bozsidár dr., az uj emigráns kormányfő ismert *nagyszerb* politikus és Pasicsnak veje, Milicsevics belügyminiszter pedig *a mult usztasa emigráció kéme volt.* A kormány egyetlen ismert politikusa s egyben mozgatóereje *Mihajlovics Drázsa* tábornok, „minden idők legismertebb horvátfaló szerbje, akiről még Seaton Watson is azt állapitja meg, hogy a jugoszláv eszme negatio-ja" irja Kovacsics. A horvát emigráns Krnjevicset és társait eltávolitották a kormányból és hogy a „jugoszláv jelleget" megkaphassák „bevettek egy Martinovics nevü jelentéktelen, szerb nővel összeházasitott horvátot és egy Kern nevü ismeretlen szlovént."

Befejezésül a horvát propagandaügyi államtitkár szóról-szóra azt irja: „Mindenekelőtt megállapitjuk azt a tényt, hogy Londonban formálisan eltemették a jugoszláv ideát és ujra eltemették a már halott Jugoszláviát. A független horvát állam megalakulása után a jugoszláv eszme véglegesen megszünt. Ugyiátszik, hogy ezt a hivatalos Anglia eddig csak azért nem nyilvánitotta ki, mert segitségével még katonai-politikai tőkét akar kovácsolni Délkelet-Európában."

(—r)

A politikai arcvonal

Anglia madridi nagykövete Franco spanyol államfővel tanácskozott

London. (Europapress). Hivatalosan közlik, hogy Sir Samuel Hoare madridi angol nagykövet jelentéstételre Londonba utazik. Elutazása előtt Hoare Franco tábornok, spanyol államfővel folytat megbeszélést.

Madrid. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Sir Samuel Hoare, Nagybritannia madridi nagykövete, repülőgépen Franco tábornok, spanyol államfő nyári nyaralóhelyére érkezett. A brit nagykövet Jordana spanyol külügyminiszter jelenlétében megbeszéléseket folytatott Francoval.

Madrid. (EFE). Jordana gróf spanyol külügyminiszter jelentéstétel céljából jelenleg Franco tábornok nyári nyaralóhelyén tartózkodik. Jordana gróf a napokban Spanyol-Marokkó főbiztosával tanácskozott.

GIBRALTÁR KATONAI KORMÁNYZÓJA SPANYOLORSZÁGBAN

Madrid. (Rador). Gibraltár angol katonai kormányzója segédtisztjével és vezérkarával Cadix spanyol kikötőbe érkezett, ahol a spanyol katonai kormányzó fogadta.

Benes cseh—szovjet közös határt akar

Lisszabon. (Rador). A Nemzetközi Sajtóudósító közli: Benes tervezett moszkvai utazása ellen különböző ellenvetéseket hoztak fel. Az erre vonatkozó hireket a Pravda cimü orosz lap is megerősiti. Az ellenvetések nem angol, hanem lengyel részről történtek. A londoni lengyel emigráns kormány hevesen ellenzi Benes tevékenységét s legutóbbi nyilatkozatában Benes „Kelet- és Közép-Europa Kereszkjé"-nek nevezte.

— Benes hirhedt moszkvai tevékenységét mindenáron meg kell akadályozni — hangzik a lengyel nyilatkozat. — Ismeretesek ugyanis Benes tervei, melyek arra irányulnak, hogy Lengyelország rovására közös határt létesitsenek az ugynevezet Csehszlovákia és a Szovjetunió között.

Ezt a politikát hátulról való tőrdöfésnek minősitik lengyel körökben.

A MAGYAR HONVÉDELMI MINISZTER A NÉMET FŐHADISZÁLLÁSON

Berlin. (DNB.) Csatay Lajos vezérezredes, magyar honvédelmi miniszter a német vezéri főhadiszállásra érkezett, ahol a Führer kihallgatáson fogadta.

AZ OLASZ URALKODÓ ÜZENETE SZICILIA LAKOSSÁGÁNAK

Róma. (Rador). Az olasz király és császár pénteken üzenetet küldött a sziciliai olaszoknak. Az üzenetben a király és a császár biztositja a sziciliai olaszokat, hogy állandóan mellettük van és velük együtt szenved. Befejezésül a király és a császár annak az erős hitének adott kifejezést, hogy Szicilia nemes és erős földjét, amely mindig hüséges volt a monarchiához és a királyi házhoz, vissza fogják szerezni.

A SZOVJET ÉS TÖRÖKORSZÁG

Stockholm. (Rador). A New York Times cimü amerikai lap isztanbuli tudósitója azt táviratozta lapjának, hogy Törökországot felette aggasztja Moszkva növekvő érdeklődése Törökország és a Dardanellák iránt. Az amerikai laptudositó hangsulyozza, hogy Törökországnak ma szilárdabb elhatározása a semlegesség megőrzése, mint volt bármikor a multban.

UJABB DIPLOMÁCIAI MEGBESZÉLÉSEK A VATIKÁNBAN

Róma. (Transkontinent Press). A Vatikánban rendkivül élénk diplomáciai tevékenység folyik. A legutóbbi két napon Maglione szentszéki biboros-államtitkár Anglia és az Egyesült Államok követét, valamint Olaszország szentszéki ügyvivőjét fogadta.

A kihallgatások — folytatja a jelentés — kizárólag a Róma nyilt várossá való nyilvánitásával állanak összefüggésben. A Vatikánból származó értesülések szerint a tárgyalások kedvezően haladnak.

A BALKÁNI HATÁROK MEGÁLLAPITÁSA

Isztanbul. (Transkontinent Press). A Tasviri Efkiar cimü török lap gunyoros hangon ir arról a tényről, hogy Quebecben megállapitották a balkáni határokat. A lap megállapitja, hogy a határok végleges megállapitása csak akkor lenne lehetséges, ha az értekezleten résztvennének a balkáni államok igazi képviselői.

Eden a casablancai határozatok módositását javasolja

Róma. (Rador). Lisszabonból Rómába érkezett hirek szerint a quebeci értekezlet legutóbbi ülésein az Olaszországot érintő kérdésekkel foglalkoztak. Eden brit külügyminiszter állitólag uj javaslatokat terjesztett elő, melyek a casablancai merev határozatok jelentős módositását vonják maguk után.

Uller tábornok, aki több londoni lap katonai szakértője, legutóbb azt irta, hogy „a feltétel nélküli megadásra vonatkozó casablancai formula a legnagyobb baklövés volt, amit a szövetségesek a háboru kitörésétől mostanáig elkövettek".

Ezzel egyidejüleg figyelmet kelt az amerikai sajtó magatartása. Több amerikai lap a mellett kardoskodik, hogy Olaszország ellen az offenzivát az eddigi lendülettel folytassák. Csak az olasz félszigetre nehezedő hatalmas nyomással lehet elérni, hogy Badoglio marsall megadja magát, — irják ezek a lapok.

AZ USA KÜLÜGYMINISZTERE A QUEBECI ÉRTEKEZLETEN

Amszterdam. (DNB.) A brit hirközvetitő szolgálat jelenti hogy Cordell Hull, az Egyesült Államok külügyminisztere megérkezett Quebecbe, hogy részt vegyen a Roosevelt és Churchill vezetésével folyó megbeszéléseken.

Jelentéseink a harcterekről

Visszavert szovjet áttörési kisérletek Vjaszmától délnyugatra, Sztaraja Russzijánál és a Ladoga-tótól délre

Berlin. A német vezéri főhadiszállás legujabb jelentése szerint a keleti harcszéren a Miusznál és a Bjelgorodtól délre és délnyugatra eső körzetben a Szovjet erős támadásai tovább tartanak. Ezek a támadások a bolsevisták sulyos veszteségei közepette mind összeomlottak. A német véderő és az SS-fegyveres alakulatok gyors kötelékeinek lendületes ellentámadásai mélyen betörtek a Szovjet mögöttes területeire.

A Vjaszmától délnyugatra levő körzetben, Sztaraja-Russzijánál és a Ladoga-tótól délre a német csapatok valamennyi bolsevista áttörési kisérletet visszavertek.

A keleti arcvonalon tegnap összesen 154 páncélost lőttek le. A légierő kötelékei különösen a Miusznál és Bjelgorod harci körzetében ellenséges készenléti állásokat, páncélos gyülekezéseket, tüzérségi állásokat és utánpótlási oszlopokat támadtak meg. Egyedül a keleti arcvonal déli szakaszán a légierő tegnap légi harcokban 68 ellenséges repülőgépet semmisitett meg.

Nápoly partvidéke fölött német vadászrepülők egy kisebb ellenséges repülőkötelékből 14 repülőgépet lőttek le.

Augusztus 11-től 20-ig terjedő időben a német tengeri harci erők, a kereskedelmi hajók fedélzeti légvédelme és a tengereszeti légelhárítás 34 ellenséges repülőgépet lőtt le.

NÉMET CÁFOLAT

Berlin. (Rador). Jól értesült német katonai körökben kijelentették, hogy az a szovjet állitás, amely szerint több, Charkovtól délre fekvő vasuti állomást elfoglaltak, nem felel meg a valóságnak.

SZOVJET PÁNCÉLOS VESZTESÉGEK

Berlin. (Rador). A nyári offenziva kezdete óta harcikocsikban elszenvedett szovjet veszteségek 14.500 elpusztitott vagy harcképtelenné tett harcikocsira rugnak.

70 halottja és 203 sebesültje van a Benevento városát ért légitámadásnak

Róma. (Rador). Az 1183-as olasz hadijelentés:

Szicilia keleti partvidékén egy olasz tengeralattjáró elsüllyesztett egy ellenséges torpedórombolót. Négymotoros repülőkötelékek, több vadászgép kiséretében, bombázták Nápoly és Avellino tartomány egyes helységeit, valamint Benevento városát, amelyben a rombolások igen nagyok. Paola övezetét Cosenza tartományában repülőgépekről ledobott bombákkal, valamint a tengeri erők tüzérségének tüzével eltalálták. Olasz és német vadászrepülők légiharcokban 17 ellenséges gépet lőttek le Nápoly és Salerno vidékén, mig további négyet Avellino vidékén pusztitottak el. Négy repülőgépet a légvédelmi tüzérség semmisitett meg, melyek közül egy görögországi Missolunghi közelében zuhant le. Az utóbbi két nap hadicselekményeiből négy olasz repülőgép nem tért vissza. Nisida közelében az egyik olasz felderitő gépet 6 ellenséges kétmotoros gép támadta meg, közülük egyet a felderitő gép lelőtt. A hadijelentést Ambrosio tábornok irta alá.

A hadijelentés kiegészitéseként közlik, hogy az eddigi számbavétel szerint a Benevento elleni légitámadásnak 70 halott és 203 sebesült áldozata van.

Mégis jelentik ma

MEGHALT A NÉMET LÉGI HADERŐ VEZÉRKARI FŐNÖKE. (Berlin). Jeschonek vezértábornok, a német légi haderő vezérkari főnöke, hosszas betegség után tegnap meghalt. (DNB)

A SVÉD IFJUSZOCIALISTÁK ELUTASITOTTÁK AZ IFJUKOMMUNISTÁK EGYÜTTMÜKÖDÉSRE VONATKOZÓ JAVASLATÁT. (Stockholm.) A svéd szocialista ifjusági szövetség elutasitotta a kommunista fiatalok szövetségének az együttmüködésre vonatkozó javaslatát. A szocialista ifjusági szövetség nem fogadta el azt a javaslatot sem, hogy a két szövetség összeolvadjon. Annyit kimondottak, hogy a kommunista fiatalok szövetsége egyes tagjainak megengedik a szocialista ifjusági szövetségbe való belépést. (Rador.)

AMERIKAKÖZI GAZDASÁGI ÉRTEKEZLETRE KÉSZÜLNEK NEW-YORKBAN. (Madrid). Newyorkból jelentik, hogy a háboru utáni amerikaközi gazdasági kérdések szabályozására alakult Rockefeller-iroda közölte, hogy a legközelebb huszonegy amerikai állam részvételével értekezletet tartanak, amelyen a közös gazdasági kérdéseket beszélik meg. Az értekezlet helyét, időpontját még nem közölték. (Rador).

FRANCIAORSZÁGBAN KÖTELEZŐVÉ TETTÉK A HÁZASSÁG ELŐTTI ORVOSI VIZSGÁLATOT. (Vichy.) A francia hivatalos lap rendelettörvényt közöl a házassági törvény részleges módositásáról. A módositás kimondja, hogy francia anyakönyvvezetőnek tilos házasságkötést eszközölnie, ha a jegyesek mindegyike nem mutatja föl előzetesen a kötelező orvosi bizonyitványt arról, hogy az illető alkalmas a házasságra.

BANDITÁK GARAZDÁLKODÁSA BARCELONÁBAN. A barcelonai rendőrség elfogott egy betörőbandát, amely hetekig rémületben tartotta a várost. Julius 21-én a banditák kirabolták egy nagy áruház pénzszekrényét, majd ugyanezt megismételték egy másik nagy áruházban is, ahonnan megszöktették a gondnokot. A legutolsó büncselekményét augusztus 6-án követték el, amikor kifosztottak egy ékszerüzletet. A banditák mint rendőri közegek, vagy mint adótisztviselők jelentek meg a kiszemelt üzletekben és revolverekkel fenyegették meg a tulajdonosokat. A rablókat átadták a hatóságoknak. (Rador).

A MAROKKÓI ÁLLAMI BANK KÉT IGAZGATÓJÁT BEBÖRTÖNÖZTÉK. (Amszterdam.) Az angol hirszolgálat jelentése szerint az algiri francia emigránsok bizottsága a marokkói állami bank Bapst és Soubry nevü igazgatóit bebörtönöztette. (DNB)

A MEXIKÓI VOLT ELNÖK FIÁT TIZENNÉGY ÉVI FEGYHÁZRA ITÉLTÉK. (Madrid). Mexikóból származó értesülés közli, hogy Ortiz Rubio mexikói volt köztársasági elnök fiát tizennégy évi fegyházra itélték, mert ez év márciusában hónapjában az egyik állami kormányzót meggyilkolta. (Rador).

A NEMZETKÖZI VÖRÖSKERESZT ADOMÁNYA A GÖRÖGÖKNEK. (Pireusz). A pireuszi kikötőbe befutott a Formosa és a Yarro-Wonga nevü két svéd hajó. A svéd hajók, amelyek a nemzetközi Vöröskereszt szolgálatában állanak, 16.000 tonna gabonát és élelmiszert vittek a görög lakosságnak. A két hajó rakományát lehetővé tette, hogy az ideiglenesen leszállitott élelmiszer-adagokat is felemeljék. (Rador)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Szemhatár

Holló Ernő verse

Orök szövetség

Nem úgy fűztük mi ezt, mint őszi virágot
ezt a szövetséget,
futó-hervadásra, ezt a sok-sok áldott
időt, amely éget,
s husunkban él ma is ezer szépségével,
mint az életünk él,
millió emlékben, soha nem mulik el
s árad, mint a friss vér.
Nem őszi virág ez, édes, ha virág is,
ez a dus virágzás.
Milyen gyönyörüen él bennünk a mult itt,
sok kedves utazás
egymás életében, egymás szemeiben
s élő napjainkban
s ha távolról nézzük, felénk mindenünnen
vissza-visszacsillan.
Nem lehet lerakni a tenger szépséget,
ha teher is nélkünk,
nehéz, átvirrasztott életünkön, édes
ez a menedékünk,
égessen tüzével, égessen, kinozzon,
mint erős ellenség,
véd minket egymásnak tetőkon, romokon
az örök szövetség.

Illyés Gyula három verse

Kapcsok

A szenvedély, mely a mulandó izmot
vaspántként kapcsolta testünk köré.
hogy megizelvén őrizzük a titkot:
egy pillanatra sorsunk istenné,

a szenvedély, majd elmulik. A boldog
percek, az éj, a kéj már senkié.
Heverünk torzan, mint a páros szobrok,
ha tömbjüket az idő széttöré.

De jönnek majd uj közös kapcsok,
láncok,
megtartóbbak, mint minden karcolás,
futnak arcomon, arcodon a ráncok,

s majd fonalai őszülő hajaknak
tanitják, mi az összetartozás,
amelyet keitė isten sem szakithat.

Körülvettelek

Körülvettelek, ahogyan
ezer karjával a világ,
féltve, becézve, nyugtalan,
ahogy a viz, a lég, a fák.

De nem nyugszik most sem a vágy,
hogy megláncol, hogy megfogan,
betölti tested otthonát
és szived alatt társa van.

Átszállunk majd nyomtalanul
rajtad és benned; lekonyul
a szolgaságba szép fejed,

de mint ág, ha terhét veti,
megint a mennyég kell neki,
mert ami él, csak átmenet.

Az előbbi magyarázata

Mint az a szép és tiszta gondolat,
amely a fában kezdődik virággal,
kezdődik már a virág bimbajával
s lesz illat, majd ahogy a patyolat

szirmok kis ingei lehullanak,
lesz pirulás, majd szine-ize által
lesz végül alma s küzd máris az ággal,
uj utra vágyva lent a fa alatt:

bocsáss meg nékem, a vak akaratnak,
hogy igy vándoroltam át én is rajtad,
igy vándoroltunk, szép törzs, rajtad át.

én, kinek vére véreddel rügyet forr
és ő, a termés, ki óvó karodból
már szállna is le, gurulna tovább.

Sáckási György verse

Öregség

Sápadt fiucska-koromban
Különös álmokat látam,
Furcsa dolgokon tünődtem
A zöldhálós gyermekágyban.

Széttültem a folyosókon,
A sötét szobákban féltem,
Csuf boszorkányujjak nyultak
Asztal, szekrény alól értem.

Körülöttem a homályban
Árnyékszin virágok nyiltak,
Csak én magam tündököltem,
Mint a betlehemi csillag.

Ma már a világ világos,
Mindent tudok, mindent értek,
Mindenbe beleunyugodtam,
Nem háborgat több kisértet.

Csak énbennem van sötétség,
Csak magamba nézni félek,
Csak holdtalan éjtszakáim
Lesznek egyre feketébbek.

Horváth Imre verseiből

Mámor

Minden terhét ölembe dobta
s száll a Mámor, száll a magosba.

Majomság

Egy majmot kértem két éves koromban.
Előt kértem s kezembe kócból nyomták.
Vágyamban most egy eleven majom van —
s számomra itt már minden csak majomság.

Halaszd holnapra

Halaszd talán holnapra a halált.
Hiába akarsz meghalni ma éjjel:
holdfényben állnak a gesztenyefák,
itt tartanak szépségük erejével.

Más fán terem

Ma is felkelt és rám ragyog a Nap.
Leveleim zölden hajlonganak.
De fénylő ágam már hiába van,
mert más fán dalol az én madaram.

Aradi kozmetikai és vegyészeti gyár keres helyi
képviselőket
az ország nagyobb városaiban. Részletes ajánlatokat „Biztos jövedelem" jeligére Reclama Hirdetőbe Arad, Eminescu-utca 4. szám alá kérünk.

KÖNYVSORSOK

I.

Habent sua fata libelli, mondták a régiek, ami azt jelenti, hogy a könyveknek is megvan a sorsuk, csakugy mint az embereknek. Hányt-vetett az egyike, békés, zavartalan a másiké; egyik érdemetlenül átéli az évszázak viharát, a másik, sokkal érdemesebb, elpusztul az idők forgatagában. Több ezer korvinunk megsemmisült az idő kezében, maradt néhány kódexünk, oda adnók valamennyit 3—4 korvináért, hiszen irodalmi értékük semmi, legfennebb csak nyeltudósainkat gyönyörködtetik. Ez a sors. Ennek nincs logikája.

Természetes, hogy mikor könyvsorsot emlegetünk, csak régi irásokra gondolunk. Az uj könyvnek szinte csak egy sorsa lehet: a lerongyolódás, s a végső állomás: a szemétdomb.

A mi régi könyveink életfolyása is változatos, legtöbbje zárdák csöndjébe rejtezkedve kerülte az idők fogát és morzsolását, amig hozzáértő kezébe jutott. A pálya ivét azonban legtöbbször nem látjuk. A keszthelyi kódexet Velikei Gergely irta 1522-ben a vasmegyei Lékán. Jelenleg a keszthelyi Festetich-könyvtár tulajdona, de hogy milként jutott oda, ezt nem tudjuk. Éppen ilyen homályos a Festetich-könyvtár büszkeségének az utja: a Kinizsi Pálné, Magyar Benigna imádságos könyvéé 1494 elejéről. Ez a legrégibb magyar imádságos könyv. Kinizsi Pálné számára készült, valószinüleg a nagyvázsonyi pálos kolostorban, hiszen Nagyvázsony volt Kinizsi fészke, itt is van eltemetve. Innen az ut igaz, hogy csak a szomszéd vármegyéig vezet, de mégis szeretnők tudni az elindulást, meg a részleteket. Ez a nagybuzgalmu nő t. i. meglehetős regényes pályát futott meg. Kinizsi után még két férjet használt el, de a harmadikat csak félig: 1519-ben meggyilkoltatta. Ezért aztán vagyonát elkoboztak s ő maga is nehezen kerülte el a pallost. Természetes tehát, hogy szeretnénk valamivel többet tudni imádságos könyvének sorsáról.

Néhol látjuk a közbeeső állomásokat, de hol az egyik, hol a másik megálló hely titkokat rejtegetnek. Rendesen valami könyvgyüjtő szól bele a könyv történetébe, de többet nem is tudunk a részletekről. A Kazinczy- és a Vitkovics-kódex története szinte egyezik: mindkettőre Vitkovics akadt rá Egerben; Vitkovicstól Jankovicshoz, a szenvedélyes régiséggyüjtőhöz került s az ő gyüjteményéből vásárolta meg a Nemzeti Muzeum. A Lányi-kódexet (1519) Lányi Károly katolikus pap, történetiro szerezte meg gyüjteményéből s a Nemzeti Muzeumnak ajándékozta. Közelebbi részletek nianyznak.

Véletlen menti meg a Kulcsár-kódexet. Ezt Papai Pál ferencrendi szerzetes másolta 1539-ben. Kulcsár István vásárolta meg, mint maga mondja a Hasznos Mulatságok 1817-i évfolyamában „történetéből, kótya-vetye utján." Tőle Horváth Istvánhoz került s onnan a Nemzeti Muzeumba. Még véletlenebb a legrégibb magyar könyvnek, a Jókai-kódexnek a megmaradása. A könyv eredetileg Ehrenfeld bécsi jogtanácsos birtokában volt. Maga beszéli el, hogy mikor az 1850—51. iskolai évben mint nyitrai VI. gimnazista egy julius délután az osztályba belépett, nagy zaj fogadta; társai régi, furcsa könyvekkel dobálództak. Egyiket neki irányitották s vállon találták vele. Fölemelte a könyvet a földről és megvette a tulajdonostól; adott 3 uj könyvet helyette. Ez a legrégibb magyar köny 1430 körül készült, de egy régebbinek a másolata, eredetije a XIV. században iródott. A könyvet birtokosa 1852-ben elküldte Toldy Ferencnek, a nagynevü irodalomtörténésznek, ahonnan azonban csak tiz év mulva kapta vissza, mert Toldy lemásoltatta. Mikor aztán kiadásra került a sor, s a másolatot össze akarták hasonlitani az eredetivel, csak nagynehezen akadtak rá a tulajdonosra, aki nem is volt hajlandó semmiképpen sem arra, hogy kiadja kezéből a könyvet, de megengedte, hogy lakásán végezzék el az összehasonlitást. Még nehezebb feladat volt a könyv megvásárlása, mert akkor már nyilvánvaló volt az értéke. Ehrenfeld időközben meghalt s az özvegy a londoni könyvpiacon akarta áruba bocsátani a kódexet. Ezer font sterlingen vette meg a Nemzeti Muzeum, ami az akkori pénzviszonyok közt óriási összeget jelentett.

RASS KÁROLY

Szélrózsa

UJ KÖNYVSOROZATUNK. Az aradi Havi Szemle augusztusi, 3. számában jelenti, hogy az Aradi Kölcsey-Egyesület könyveinek sorozatában az első kötet még ebben a hónapban megjelenik. „Minden megtörtént — irja a Havi Szemle — hogy az első könyv és utána a többi is mind külső alakjában is egy csapásra meghóditsa még a kényesebb izlésüeket is. Füsti fecske disziti majd a cimlapot. Népünk kedves madara, amelyet minden magyar hajlékban kedvelnek és védenek. — Tavaszt jelent. Megujulást, vidámságot. — A megindult könyvsorozat minden kötetén azt akarja és fogja jelképezni, hogy irodalmunk legjavából az a könyv, amelyet diszit." Az első könyv Mikszáth-kötet lesz. A nagy palóc, a derüs mesemondó éppen jókor érkezik hajlékainkba, egyszerübb városi és falusi otthonokba, hogy elbarangoljunk vele a multban, olvasván „A két koldusdiák"-ot és hogy megismerjük messzi táj népét „A jó palócok" néhány válogatott elbeszéléséből. „Egyelőre a nagy palóc, a halhatatlan mesemondó kopogtat otthonaink ajtaján: bocsássuk be örömest, hallgassuk meg őt a halhatatlan nemzeti lélek nemesedésére" — fejezi be örvendetes hirdadását a Havi Szemle.

×

„SZEPTEMBER VÉGÉN" a cime a Petőfi Sándor és Szendrey Julia szerelmét megelevenitő uj magyar filmnek, melyet Zsabka Kálmán irt és rendezett. Szendrey Julia szerepét Szörényi Éva alakitja, mig Petőfi Sándor és Zoltán kettős szerepében Horváth László mutatkozik be.

×

PLATON UJ MAGYAR KIADÁSA. A nagy görög bölcs idea-világa ma jobban érdekli a müvelt embereket, mint bármikor. A mi időnk szellemi mozgalmait Platon nélkül megérteni sem lehet, mert a mai szellemiség egészen Platon ideáinak világáig nyul vissza. A Magyar Filozófiai Társaság tehát igen jó szolgálatot tett azzal, hogy bibliá-papirra, két kis kötetbe szoritva kiadta Platon „összes müvei"-t. Van egy Csaplár Benedek-féle Platon-forditásunk. (Kolozsvár, 1895), de ez csak kisérlet. Később Péterffy Jenő forditott kitünően Platonból, de csak két dialogust. Századunk első évtizedeiben nem kedvelték odánk sem a filozófiát, s valószinüleg ezért maradt el mostanáig Platon munkáinak korszerü, teljes forditása. A szerkesztési kisebb hiányosságokat a második kiadásban pótolni fogják, az első ugyanis már jóformán elfogyott, olyan nagy az érdeklődés ma Platon iránt.

×

IMAOKA DSUIDSIRO FORDITÁSÁBAN jelenik meg rövidesen japán nyelven az Ember Tradédiája. Érdekes ezzel kapcsolatban, hogy a forditást még teljes elkészülte előtt leköttte előadásra a legelőkelőbb tokiói színház.

×

SZEPTEMBER 15-ÉTŐL KEZDVE Székelyföldi Müvészeti Évet rendeznek. A jelesebb magyar festő-, grafikus- és szobrászmüvészek alkotásaiból Marosvásárhelyen, Székelyudvarhelyen, Csikszeredán és Sepsiszentgyörgyön tartanak kiállitást.

×

A HAGYOMÁNYOS FINN ZENEI NAPOKAT Németországban ebben az évben Wiesbaden fogja megrendezni, szeptember 18-tól szeptember 20-ig.

×

A NÉMET IBERO-AMERIKAI TÁRSASÁG meghivására Berlinben Carlo Carneiro, az ismert portugál festő nagy kiállitáson mutatja be müvészetét. A kitünő festőnek, akinek különböző német muzeumok már számos képét őrzik, az izben szerepel Németországban először önálló kiállitással.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Kosarak a villamosban

Hetipiac napján leginkább, de máskor is, naponként van baj a kosarakkal a villamosban. A „régi jó idők"-ben is volt velük baj, de azt már elfeledtük. Bizony, ha egy, sőt két jól megrakott, széles kosárral megy végig a kocsin a kosarak boldog, de a fel- és leszállás pillanatában boldogtalan tulajdonosa, rendesen egy kis izgalmat jelent a kocsiban. Nem megy simán az átkelés a háborgó tengeren, azaz a harisnyákat, szoknyáikat vagy szép fehér nadrágjaikat féltő utasok között. A kosarak kellemetlen meglepetést okoznak a lábikrák táján vagy följebb. A kosarakkal való surlódás vagy összeütközés elkerülése céljából az utasok csaknem ritmikus testgyakorlatokat kénytelenek végezni. Homoritaniok kell, féloldalt lógniok, lábujjhegyre emelkedniök, hirtelen fél- vagy teljes testfordulatot kell villámgyorsan tenniök, s közben az izmok megfeszülnek, a lélekzetvétel szaporább lesz, szóval a test és értelem összetevő munkája olykor sikeresen védi ki a kosarak támadását.

Ez még mind megjárná, csak az idegekkel ne volna baj. „A pénzemért" ismert jelszó alapján lassu méltatlankodás indul meg az utasok legtöbbjében, és a csöndes méltatlankodás olykor hangos kifakadássá fajul. Szociológiai jelszavak röppennek fel, hogy hát a villamos a közösségé; hogy nem volna szabad az utasokat a drága villamosban vagyoni állagukban (harisnya, szoknya, nadrág, emberi bőr) károsítani; hogy a kosarasok megakasztják a forgalmat s a hivatalnok-leányok vagy asszonyok, a férfiakról nem is szólva, hiába mentik magukat a hivatalban a késés miatt, mert ha tudják is az igazságot a hivatalokban, örülnek annak, hogy későbben lévőnek minősíthetik a szegény hivatalnokot, és a néhány perces késéseket gondosan összegyűjtik az illetékesek, a „jó kollégák" persze, hogy alkalomadtán a szegény ember fejéhez vághassák; hogy miért nem mennek kocsin vagy gyalog a kosarasok, mikor az olcsóbb és kényelmesebb; hogy miért nem rakják a kosarakat az üllőhely alá, bár amig odakerülnek és onnan meginț a szabad közlekedés utjaira, éppen eddig jelentik a legnagyobb veszélyt, hogy mindez „borzasztó" és „rettenetes" és „szörnyü" és természetesen „rémes."

A kosarakban pedig vigan piroslik a paradicsom, kacérkodik a sárga- vagy görögdinnye, mutatja szerény, hamvas bőrét a szilva, mint régebben a kihivóbb természetü sok finom barack, és a gyümölcs mellett vagy legtöbbször alatt a zöldségfélék legváltozatosabb tömege és a suly alatt recsegnek, kiszakadni készülnek a füles kosarak, szatyorok. És mi lesz, ha majd a kosarakban illetlenkedő házi szárnyasok is fokozzák az izgalmat? Ha meggondoljuk, hogy ez a sok finom és szükséges holmi már a piaci csata lezajlása után birtokba vett boldog tulajdon, akkor nem csodálkozunk azon a harci készségen, amely a villamosi kisebb csetepaté idejére ujból összegyülemlik e kosarasok szemében, ujkán, mozdulataiban. A piactéri főhadiállások ellen vivott kemény, de legalább is hangos harc után, az ellenséges tömegtől észrevétlenül elszakadva, a megtett kötelesség tudatában, ez lélektanilag igazán érthető.

Érthetetlen azonban, hogy az emberek nem gondolnak messzebbre. Elfelejtik, hogy az ugynevezett kosarasok a mindennapi ebéd, az elmaradhatatlan étkezés kedvéért vállalják a kosarakat és mindazt, ami vele jár. Idegeskedés helyett inkább tiszteletet kellene éreznünk azt az erőfeszitést, amellyel ma a családok ellátását a kosarasok vállalják. Valamennyiünk főztjét ilyen kosarakban hozzák haza megfeszült inakkal, piactéri sokszor közelharc után, örökös agyódásban a miatt, hogy sikerül-e meg, szerezni azt a sok mindent, amit aztán odahaza olyan könnyü szerrel, simán adunk át a bestiának, gyomrunknak, hogy ne morogjon. Ne morogjunk hát mi sem a villamosban még akkor sem, ha a kosarak miatt kissé tornásznunk is kell néha, hiszen a kosarak miatunk utaznak a tüzhely felé, ahol a mi részünkre lesz tartalmukból az az izes étel, amelyet a „kosaras"ok csak sok türelemmel és szivósággal, izzadsággal és leleményességgel, annyi küzködéssel és erőfeszitéssel tudnak megszerezni és elszállitani. Ma a villamosban is a rendesnél nagyobb türelemre van szükség.

— Milyen élelmiszerjegyek érvényesek. Timişoara-Temesvár város közélelmezési szolgálatának közlése szerint az augusztus 23-tól 30-ig terjedő héten a következő élelmiszer-jegyek érvényesek. Holnap, hétfőn kenyeret a 42. számu kenyérjegy ellenében lehet vásárolni, a hét következő napjain pedig a 43—49. számu kenyérjegyek érvényesek, a népkenyérre való vásárláshoz. Fejenkint 300 gramm kenyér jár. A kukoricaliszt vásárlását, mint jelentettük, szabaddá tették. E héten érvényes még a 15. és 16. számu husjegy és a 2. számu zsirjegy.

— A magyar evangélikus egyházkerület konferenciája. A magyar evangélikus egyházkerület az augusztus 24-től 28-ig terjedő időben Braşov-Brassóban hitépitő és egyháznevelő konferenciát tart. Ennek az összejövetelnek a célja, hogy a lelkészek és az egyház laikus vezetői elmélyüljenek a hit és az egyház sorsdöntő, nagy kérdéseiben. Éppen a mai zürzavaros világban van szükség arra, hogy egyházaink és népünk vezetői tisztán lássák az örök és minden idők felett álló igazságokat. Ezért az egyes előadások nemcsak a lelkészeknek szólnak, hanem az egyháztagoknak is, akiket ezek a kérdések érdekelnek. Előadóként sikerült megnyerni az aiudi-nagyenyedi református teologia két illusztris tanárát: dr. Muzsnay László és dr. Horváth Jenő professzorokat. Kivülük előadást tart még Kiss Béla cernatui-csernátfalusi lelkész, evangélikus teologiai tanár, Argay György püspök, Gillich Fülöp, Raduch György, Schemmel Viktor lelkészek. A konferenciai előadások a braşovi-brassói evangélikus templomban lesznek s naponként fél tizkor irásmagyarázattal kezdődnek, majd délután négykor ujból folytatódnak. Az előadások nyilvánosak és azokon minden érdeklődő szabadon résztvehet.

— Munkások családi pótléka. Az aradi munkaügyi felügyelőség közli az ipari és kereskedelmi vállalatokkal, hogy munkásaiknak, akik nem hiányoztak igazolatlanul az üzemből, a fizetésen kivül julius 10-től kezdődőleg havonta 500 lej családi pótlékot fizessenek, minden 14 évet még be nem töltött gyermek után.

— Adomány. A dr. Kakuk-csecsemőgondozó és gyermekotthon javára 500 lejt adományozott V. A. Szent Antal nevében a Déli Hirlap kiadóhivatalában.

— Két asszonyt megölt az árokba zuhant autó. Oravita-Oravicabányáról különös gépkocsiszerencsétlenségről érkezett jelentés. Lang György villanytelepi müszerész, bár hajtási engedélye nem volt, egy javitott gépkocsin próbautra indult. Greoni-Geröc község közelében a müszerész egy közeledő szekér elől ki akart térni, de a gépkocsi az árokba zuhant. Az árok szélén éppen többen pihenőt tartottak és ezek közül Motofea Elena és Vasile Floarea asszonyokat a lezuhanó autó olyan sulyosan megsebesitette, hogy mindkét asszony az oravița-oravicabányai kórházban meghalt.

Aug. 23, hétfő
R. kat.: Fülöp
Protest.: Farkas
Ort.: Kalinik

Hirek

Napkelte: 5 ó 5 p
Napny.: 18 ó 59 p
A nappal hossza:
13 óra és 54 perc.

A Déli Hirlap megjelenik mindennap a vasár- és ünnepeket követő napok kivételével. Timişoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Piata Bratianu 8. Telefon: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 28-10.

Előfizetési ár a lap házhoz való kézbesitésével vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Aradon előfizetések, hirdetések és felszóla mások Reclama hirdető-irodában, Metianu-utca 6. Telefon: 17-11.

— Kenyér hete a timişoarai-temesvári református egyházban. Az uj kenyérért való hálaadás alkalmából a timişoarai-temesvári református templomban augusztus 29-én, vagyis a jövő vasárnapon tartják a szokásos ujkenyéri urvacsoraosztást. Ezt megelőzően augusztus 23-tól, hétfőtől, kezdve minden napon este 6 órakor bünbánati istentisztelet lesz a templomban, amikor „Kenyér hete" cimmel sorozatos bibliamagyarázatban részesülnek a hivek. Az istentisztelet sorrendje a következő: hétfő: Isten és a kenyér, kedd: Az ember és a kenyér, szerda: Az élet és a kenyér, csütörtök: A bün és a kenyér, péntek: A lélek és a kenyér, szombat: Krisztus a kenyér. Az egyház vezetősége ezen az uton is felhivja az egyház presbitereit és tagjait, hogy ezeken az istentiszteleteken minél többen és állandóan jelenjenek meg, ez által is kifejezve hálájukat az uj kenyérrel bennünket megáldó Isten iránt, kinek a kenyérrel való áldását régen éreztük ennyire és olyan bőséges mértékben, mint most. Egyszersmind felhivja az egyház tagjait, hogy mindenképpen készüljenek a hálaadásnak az urvacsoravétellel leendő kifejezésére.

— A háboru rokkantjai megtették kötelességüket. Jegyezzünk mindnyájan a Rokkantak Házá-ra!

— Brasov-Brassóban bejelentendők a bérbeadó szobák. (Saj. tud.) A polgármesteri hivatal felhivja mindazokat, a vállalkozókat és magánosokat, akik szobák kiadásával foglalkoznak, hogy szobáik számáról haladéktalanul készitsenek kimutatást. A szobáknál feltüntetendő az is, hogy van-e fürdőszoba és a bérlő teljes ellátást kap-e. Meg kell jelölni a szobák tavalyi árait és az ez évi bérösszeget, amely 30 százalékkal lehet magasabb a mult esztendeinél. A két példányban benyujtandó kimutatás egyik példányát a polgármesteri hivatal látamozásával visszakapja a bejelentő, aki a jóváhagyott szobaárakat szigoruan köteles betartani.

— Népfürdők és munkáslakások létesitése. A munkaügyi minisztérium engedélyt adott Timişoara-Temesvár városának arra, hogy a volt gyárvárosi és józsefvárosi telekbirósági hivatalok helyiségében népfürdőket létesitsen. Jóváhagyták a városnak azt a tervét is, hogy munkáslakásokat épithessen. Az épitkezést munkaerők hiányában azonban még nem kezdhetik meg.

KÉRŐ

Apa: Igazán szereti a leányomat, fiatalember?

Kérő: Hogy szeretem-e? Leugranék érte a toronyból, meghalnék érte, megbirkóznék akár a hétfejü sárkánnyal is.

Apa: Akkor nem egyezhetem bele a házasságba. Magam is nagyokat mondó ember vagyok és ebből egy is elég a családban.

A JÓ SZOMSZÉD

— No végre elköltözünk innen. Jobb szomszédságba kerülünk.

— Mi is.

— Maguk is elköltöznek?

— Nem. Mi itt maradunk.

— A timişoarai-temesvári magyar római katolikus fiugimnázium igazgatósága értesiti tanulóit, hogy a javitovizsgálat augusztus 23-án, reggel 8 órakor lesz, az I. osztály felvételi vizsgája augusztus 24-én, reggel 8 órakor. Beirások mind a négy osztályba augusztus 25—30. napjain, delelőtt 9—12-ig a piaristaliceum földszintjén levő igazgatói irodában lesznek.

— Ne halljad, ne lássad azt, ami az ország védelmére szolgál!

— Legmagasabb virágárak és női fodrászdijak Aradon. Arad város ármegállapitó hivatala a virágárakat az alábbiakban szabályozta: rózsa 30 lej, szekfü 20, amerikai szekfü 40, gladiolus 70, hortenzia 100, margareta 10, egy csokor menyasszonyvirág 40. Női fodrász dijszabások: vasondolálás 70, 65, 60 (első- másod-, illetve harmadosztályu fodrásznál), vizondolálás 85, 80, 75, hajmosás 60, 55, 50, manikür 50, 45, 40, hajvágás 45, 40, 35, fésülés 35, 30, 25 lej.

(*) Halálozás. Fájdalomtól megtört szivvel tudatjuk, hogy Köhl Julia, születési nevén Németh, 30 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. Temetése hó 22-én, délután 6 órakor lesz a timişoarai józsefvárosi temető Fäger-kápolnájából. Gyászolják férje Köhl Ludovik, aki jelenleg harctéri szolgálatot teljesit, szülei, testvérek és rokonsága.

(*) Köszönetnyilvánitás. Mindazoknak, akik Madács Imre temetésén résztvettek, ravatalára koszorut, virágot helyeztek és részvétükkel fájdalmunkat enyhiteni igyekeztek, ezuton mondunk köszönetet. A gyászoló család.

(*) Gyászmise. Nagy István főmozdonyvezető halálozása évfordulóján, augusztus 23.-án, reggel 8 órakor lesz a gyászmise az aradi minorita-templomban. Köszönet és hála a megjelenteknek. Bánatos özvegye, Nagy Istvánné.

Szeplők, pattanások, májfoltok, mitesszerek, bőrkiütések, ráncok eltünnek a Géniusz-krém használata után. Az arcbőr üde, sima, tetszetős, fiatalos lesz. Géniusz-krém estéli, vagy nappali használatra egy tégely 150 lej. Géniusz-puder 200 lej. Géniusz-szappan 100 lesz. — Főraktár:

Dr. FÖLDES gyógyszertára.

Arad. — A vidéki megrendeléseket postán utánvéttellel küldik.

— Mozik müsora. Augusztus 22, vasárnap és augusztus 23, hétfő: **Arad:** Aro: „G. P. U." (Laura Solari), Corso: „Féltékenység (Georg Alexander, Lucie Englisch, Ferdinand Marian), Forum: „Abdebaran, a sivatag csillaga" (Gino Cervi, Eva Maltagliatti, Elisa Cegani), Urania: „Az elveszett paradicsom" (Fernad Gravey, Michelline Pressle. — **Timişoara-Temesvár:** Apollo: „A sors" (Heinrich Georg, Gisela Uhlen, Will Quadflieg), Atlantik: „A házasság sztrájkja" (Trude Marlen, Paul Richter), Capitol: „Öreg szivnek megfiatalodása" (Emil Jannings, Maria Landrock, Viktor de Kowa), Corso: „A hódító" (Amedeo Nazzari, Conchita Montenegro), Thalia: „A vetélytársak" (Carlo Ninchi, Elly Parvo, Rossano Brazzi) — **Fratelia-Ujkisoda:** Fratelia: „Habanera" (Zarah Leander, Ferdinand Marian), Roxy: „Diesel" (Willy Birgel).

— Ügyeletes gyógyszertárak. Augusztus 22, vasárnap: **Arad:** Kálmán (Avram Iancu-tér), Chinaciu (Marasesti-utca 68). — **Timişoara-Temesvár:** Belváros: Ionescu-Heyer (Mercy-utca és Unirii-tér sarok). **Gyárváros:** Kigyó (Traian-tér 7), **Erzsébetváros:** Keller (Carol-ut 27), **Józsefváros:** Diana (Bratianu-utca 29), Mehala: Chioreanu. — Augusztus 23, hétfő: **Arad:** dr. Földes (Eminescu-utca), Nistor (Regele Ferdinand-ut 22), Wottsch (a nagyállomással szemben). — **Timişoara-Temesvár:** Belváros: Jahner Károly (Libertatii-tér és Vasile Alexandri-utca sarok). **Gyárváros:** dr. Keller István (3 August-utca), **Erzsébetváros:** Sárga (Lahovary-tér és Porumbescu-utca sarok), **Józsefváros:** Pildner-Steinburg (Dragalina-tér és Bratianu-utca sarok), Mehala: Chioreanu (Cloşca-utca 18). — **Sibiu-Nagyszeben:** Timal S. (telefon 661). — Mindkét napon: **Fratelia-Ujkisoda:** Panajoth. — **Freidorf-Szabadfalu:** Bonomi.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

— Dobosan Ioan dr. timişoarai-temesvári főpolgármester ünnepélyes eskütétele. Ciupe Gheorghe dr. közigazgatási államtitkár, felügyelő Timişoara-Temesvár város hivatali együttműködési tanácsát rendkívüli ülésre hívta egybe. A rendkívüli tanácsülést holnap, vasárnap délben 12 órakor tartják és ekkor teszi le Dobosan Ioan dr., Timişoara-Temesvár város ajonnan kinevezett főpolgármestere a hivatali esküt. Az uj főpolgármester beiktatása is ekkor megy végbe.

— Csak falvakba vigyétek a gyermekeket a bombázás elől!

— Megkezdték az aradi villamos-sinek lerakását. Két nappal ezelőtt hozzákezdtek Aradon az épülő villamosjárat sineinek lerakásához, miután a földalatti huzalokat már régebben elhelyezték. A villamosépitési munkálatok gyors mederben folynak és a járat elorelátható lag szeptember végén megindul.

— Nincsenek járványos betegségek Timistorontal-Temestorontál megyében. Timistorontal-Temestorontál megye főorvosi hivatalának megállapitása szerint a megyében az idei nyáron nem léptek fel járványos betegségek. A közönséget egyébként figyelmeztetik, hogy mosatlan gyümölcsöt ne egyék és legyen elővigyázatos, hogy a kedvező egészségi helyzet megóvható legyen.

— Halálos szerencsétlenség Brasov-Brassóban. (Saj. tud.) Ifjodi Alexandru vasuti mérnök kerékpáron Predeálra igyekezett. Alig hagyta el a kiránduló mérnök a város területét, amikor kerékpárja egy Brasov-Brassó felé hajtó tehergépkocsival összeütközött. A mérnököt sulyos sérülésekkel a Marzescu-kórházba szállitották, ahol műtétet hajtottak végre rajta, de életét nem tudták megmenteni. A mérnök rövidesen meghalt.

— Felhasználta volt cselédje cukorjegyét — másfél hónapra munkatáborba utalták. Birceanu Stefan timişoarai-temesvári belvárosi lakost másfél hónapra munkatáborba utalták. Megállapitották ugyanis, hogy Patroiu Flora nevü cselédjének juniusi és juliusi cukorjegyére Birceanu cukrot vásárolt, holott a leány ebben az időben már nem volt szolgálatában.

— Talált tárgyak. A timişoarai-temesvári rendőrség közli, hogy a villamoson találtak egy irattáskát könyvvel, ezenkivül divatlapot, egy hengeralaku dobozt, egy dobozt kézi eszközökkel és egy csomagot fehérnemüvel. Az igazolt tulajdonosok e tárgyakat a rendőrkvesztura közigazgatási osztályának 15. számu hivatalában vehetik át.

Rádió

AUGUSZTUS 24, KEDD

BUCUREŞTI: 6.55 Hirek, reggeli zene. 12.45 Hirek. 13 Román—olasz bajtársi óra. 13.30 Hirek nemetul. 14 Hirek. 14.30 Sebesultek órája. 15.30 Szórakoztató zene. 15.40 Katonák üzenetek. 16.40 Hirek oroszul. 17 Muntenia zene. 17.30 Erdelyi és bansagi zene. 18 Olaszország órája. 19 Hirek nemetul. 19.15 Zongora. 19.40 Közlemények. 19.45 Hirek. 20 Radiózenekar. 20.40 Előadás. 21 Szimfonikus zene. 22 Hirek, sportesemények. 22.15 Közlemények. 22.20 Előadás. 23 Könnyü zene

RADIO MOLDOVA: 12 Román népzene. 12.30 Egyveleg. 13 Zenekar. 13.30 Hirek. 14.15 Szórakoztató zene. 20 Előadás. 21 Hirek.

BUDAPEST I: 6.40 Reggeli zene, torna, hirek, zene. 10 Hirek. 10.15 Zenekar. 11.15 Hanglemezek. 11.40 Divattudósító. 12.10 Zenekar. 12.40 Hirek. 14 Fuvózenekar. 14.30 Hirek. 15 Zenekar. 15.30 Gyermekdélután. 16 Hanglemezek. 16.20 Hirek németül, románul, szlovákul, ruszinul, szerbül. 17 Cigányzene. 17.50 Előadás. 17.45 Zongora. 18 Német hallgatók müsora. 18.30 Előadás. 18.50 Hirek. 19 Zene és ének. 21 Felolvasás. 21.20 Zenekar. 21.40 Hirek. 22.10 Tánclemezek. 22.45 Zenekari hangverseny. 23.45 Hirek.

BUDAPEST II: 16.15 Hanglemezek. 17 Közvetités. 19 Mezőgazdasági előadás. 19.30 Közvetités.

Be kell jelenteni a magánszemélyek, cipőüzletek és cipőműhelyek birtokában lévő cipőbőrt és talpot

Bucureşti. Tudvalevő, hogy a katonai és polgári ellátási államtitkárság a nyár elején kiadott rendeletével a cipő készitésére szolgáló félgyártmányok, továbbá a készcipő vásárlására jogositó utalványok kiállitását az egész ország területén szeptember 1-ig felfüggesztette. A rendelkezésre az államtitkárságot annak idején takarékossági indokok késztették.

Most az államtitkárság két ujabb rendelettel ugy intézkedett, hogy magánszemélyek, valamint kereskedők és cipészmühelyek birtokában lévő és lábbeli készitésére szolgáló bőr-félgyártmányokat tulajdonosuk köteles bejelenteni.

Az első rendelet ugy szól, hogy mindenkinek, akinek ilyen anyag van birtokában, s belőle cipőt akar készittetni, két példányban kiállitott nyilatkozatot kell tennie annak a cipészmühelynek, amellyel a cipőt csináltatni kivánja. A nyilatkozat-tevő nyilatkozatában tüntesse fel a félgyártmány mennyiségét s azt, hogy a félgyártmányból hány pár cipő készithető.

A cipészmühely a két nyilatkozat egyikét megtartja, mig a másikat láttamozva a nyilatkozat-tevőnek visszaadja, aki ezt a cipő-, illetve talputalvány kiutaló bizottságnak bemutatja. A bizottság ennek alapján azután „saját anyagból" (din material propriu) megjelölésü utalványt állit ki. Az utalvány számát és kiadásának keltét az illető személy személyazonossági igazolványába is beirják.

A második rendelet a cipőüzleteket és cipészmühelyeket kötelezi arra, hogy birtokukban lévő bőr félgyártmány mennyiségét szintén két példányban kiállitott nyilatkozatban a cipőjegyek kiutalására alakult megyei bizottságnak szeptember 1-ig bejelentsék. A bejelentésnek a félgyártmány elnevezését és a belőle készithető cipők számát kell tartalmaznia.

A megyei cipőutalvány-bizottság a hozzá érkezett adatokat közli az országos bőr-központtal (ORAP), amely a megfelelő számu utalványt kibocsátja.

Ifjúság

Kazinczy Ferenc

I.

Munkái-nak kilenc kötete (1814—1819) minő fordítás. Németből, angolból és franciából csak a legkiválóbbakat fordítja. Shakespearenak is ő az első fordítója nálunk. Fordításait tudatos gonddal, sőt aggodalmas részletezéssel végzi. Meggyőződése, hogy a magyar nyelv csakis igy emelhető és az irodalmi ízlést igy nemesitheti. Minden finomságot érezletni akar. Am szegényes még a magyar szókincs, darabos és nehézkes a nyelv. Mindezt tehát ki kell kuszöbölnie. Nyelvujitás nélkül ez nem lehetséges. Meginditja és győzelemre viszi tehát a nyelvujitást.

Ennek az ügyében állandóan izgat. Az egész ország értelmisége előtt bontakozik ki a neologusok (az ujitók) és az ortológusok (a nyelvhelyességnek maradi értelemben vett hivei) harca. Poétai epistolája-ban (1815), majd a Tövisek és virágok cimü epigramma-gyüjteményében robbantja ki az elkeseredett harcot. Széphalom a neológia, Debrecen (és Sárospatak) az ortológia vára. Kazinczynak kétségkivül éles, de szellemes „nyilai"-ra hamar megjön a gorombaválasz Debrecenből a Mondolat-ban (1813). Ezt Szentgyörgyi József debrecení orvos tulajdonképen nem Kazinczy ellen irja, hanem a nyelvujitás legtulzóbb mivelői ellen. Érdekes, hogy ez a szintiszta debrecenínek vélt Mondolat is egy Schulze nevü német humorista regényiró hatása alatt készült, aki bohókás versben gunyolja a németországi nyelvujitókat. A Mondolat aztán Veszprémbe kerül, ahol kibővitik és Kazinczy ellen szerkesztik meg. (Somogyi Gedeon). A cimképen Kazinczy szamáron ülve baktat a Parnassus felé. Fején koszoru és lepke. Szájában tülök, oldalán lant, a szamár farkán gitár, a lantos kezében a szabadkőmüvesi háromszög. A Parnassus szikláin szatír ollogeti nyelvét a lantosra, s messze a magasban a toporzékoló pegazus. Erre szeretne felpattanni a szamaragoló. Az ajánlás Zafyr Cenemek szól, azaz Kazinczy Ferencnek. Az ő nevének betüiből készül ez az anagramm. A előljáró beszédben olvasható: „Édes Angyalomnéném, Mondolatomat, imé, Szépségednek felajánlom, külömképpenséget olly idomra szabván, hogy dolgozáserszényedbe is belé illjen." A szovegei csak a mellékelt szótár forgatásával lehet érteni. Van még a Mondolat-nál gonoszabb támadás is Kazinczy ellen. Sárospatakról való. (Láczai Szabó József paszkvillusa.)

Szemere Pál és Kölcsey Ferenc adja meg a Feleletet a Mondolat-ra (1815). Egy ideig Kazinczynak tulajdonitják, de ez a tévedés hamar eloszlik. Az Antimodolat végkép legyüri a maradiakat. A parasztos darabosságot kiüldözi a finomabb izlés. Az ortológusok még kisérleteznek Somogyi Gedeon Értekezésével (1819), de a nyelvujitás rendületlenül halad a teljes győzelem felé. Még a leipzigi Allgemeine Literatur-Zeitung is foglalkozik a magyar nyelvujitás harcával. Ez mutatja, hogy mekkora volt itthon a harc. Ezért csak lassan ül el. Neves iróink nem ok nélkül vetik Kazinczy szemére azt a sok németességet, amit fordításaiban találni. Elvei ellen is harcba szállnak. Nem fogadják el, hogy az iró a szép hangzásért, a nyelv hajlékonysága kedvéért szócsigázási követhessen el. Kazinczy „Az ortológus és neológus nálunk és más nemzeteknél" (1819) cimü értekezésében mintegy összegezi az eredményt. Bebizonyitja, hogy a nyelvujitás elkerülhetetlen szükségesség volt. Csakugyan, csak a vak nem látja, hogy az eredmény Kazinczyt igazolja. Ellenfelejt kiengesztelve, de elveinek megtagadása nélkül, jogosan irhatja Kazinczy, hogy: ime, most ott vagyok, ahol lenni vágytam (1822). Hogy a magyar nyelvnél csak az olasz szebb, amint Kazinczy vallja, azon lehet tünődni, de a nyelvujitás következtében a magyar nyelv kifejezőbb, hajlékonyabb, szinesebb és gazdagabb lett, a tulzásokat pedig kiszoritja a későbbi nyelvtudományi munka, amely mindenkor a nyelv őreként vigyáz nyelvünk helyességére és tisztaságára.

Fordításaihoz képest eredeti munkája kevés. Erdélyi levelei boldog három hónap emléket őrzik. 1816-ban mint erdélyi barátai és tisztelői látogatására, negyesfogaton. Lelkesedve fogadják és ünneplik az irodalom vezérét. Kazinczy hálából is, de meg mert mindig a legnehezebb feladatot tüzi maga elé, e boldog utazás emlékét a leggondosabban veti papirra. Mintája az angol Sterne és a német Matthisson. Félévig fogalmazza, két évig alakitja és nyolcszor irja át az Erdélyi Levelek-et. Igy születik meg az első, nyugati szinvonalu utleirásunk. Pályám emlékezete cimü önéletrajza méltó társa előbbi munkájának. Az irodalomtörténet kutatója mindig talál benne érdekeset és tanulságosat. Levelei-t a M. Tud. Akadémia megbizásából Váczy János gyüjti össze és adja ki 2 kötetben (1890—1911).

A magyar epigramma a Tövisek és virágok-ban (1811) születik meg, Kazinczy egyetlen eredeti, költői müvében.

Kazinczy nagyságat csak egész működésének átfogó ismerete alapján értékelhetjük. Pályája a magyar nyelv, az irodalmu élet és ízlés, a szellemi szinvonal érdekében olyan nagy szolgálatot tett amiről sem előtte, sem utána senki sem. Ilyen hatalmas és eredményes, izgató és ütköző munkára a nyugati irodalmakban sincs példa. Kazinczy csak egyszer átkozza az órát, amelyben „eszébe jutott, hogy irjon, nyomasson, költsön, hogy magát jövedelme egy részétől igy megfossza, ha — amint 1791-ben hitte — a közdologért felvállalt igyekezetének ez a jutalma". Másként szakadatlan buzgósággal vállalja és végzi és viszi diadalra nyelvünk és müvelődésünk megujitását abban a meggyőződésben, hogy „az Istenbe s az ő gondviselésébe vetett szent hit az embernek minden boldogsága". Mi csak áldani tudjuk és fogjuk mindig azt az órát, amelyben a nagy feladat vállalásának gondolat megfogant benne és áldani fogjuk Kazinczy egész pályáját.

(—s)

Az epigramm

Szökj, epigramma, de nem mint a nyil, mely célra fut és öl,
Szökj, mint csók, melyet fél ve lop a szerelem.
Elcsattant s oda van. De az édes s lyánka tüzétől
Ajkaim lángolnak s e kebel égve liheg.

Irói érdem

Szólj, s ki vagy, elmondom. Ne tovább; ismerlek egészen;
Nékem üres fecsegőt fest az üres fecsegés.
Iz, szin, tüz vagyon a borban, ha hegyaljai termés;
Iz, csin, tüz vagyon a versben, ha mesteri miv.

A mi nyelvünk

Isteni bája a szép Hellásnak, római nagyság,
Francia csin és német erő, s heve Hesperiának,
És lengyel lágyság! titeket szép nyelvem irigyel.
S ti neki semmit sem irigyel tek? Nyelve Homérnak
S Virgilnek, ha találtok-e mást Európa határin,
Mely szent lantotokat ily hiven zengve követné?
Dörg ő s nem csikorog; fut ha kell, mint férfi fut a czél
Nem tört pályáján: de szalad dva, szökelve, sikamva.
Lángol a keble, ajkán mély bánat lebje sóhajtoz,
S mint te, olasz s lengyel, hévvel nyögdeli szerelmét.
Hull a lánc, közelit az idő s mi közöttetek állunk!

KAZINCZY FERENC

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Apróhirdetések

BOGDAN Martin katonai iratai és piros igazolványa elveszett. Kérem átadni a timişoarai V. kerületi rendőrségen. (6530)

JÓBB házból való fiut inasnak felfogadnak. „Gallia" S. A. selyemáru lerakat. Timişoara, IV., Mocioni-tér 2. (4294)

Ó-NÉMET hálószoba olcsón eladó. Timişoara IV., Fröbl-u. 29, Restaurant. (6554)

FAJTISZTA angora és csinchilla tenyésznyulak olcsón eladók. Timişoara III., Regent Buzdugan-u. 56. (6552)

MUNKÁSLEÁNYOKAT, 14—16 éves korig azonnal felfogadunk. Timişoara III., Domnita Balasa-u. 42. (6550)

SZÉP és nyugodt otthont talál vidéki városban urinő, vagy ur, egyedülálló, virágos, kertes házamban. Különbejáratu szoba megegyezés szerint, esetleg panzióval. Ajánlatokat „Szép otthon" jeligére a timişoarai kiadóba kérek. (4293)

ELVESZETT a józsefvárosi piacon fekete bőrtokban kulcscsomó. Megtaláló jutalomért adja át Timişoara, IV., Berthelot-körut 8. szám alatt „Stella" Morvay cégnél. (6591)

GATAIARÓL keres 3 uri család jó szakácsnőt, ügyes szobaleányt és két mindenest. Érdeklődni Gataian Pálinkás Erzsinél. (5300)

BÉRBE, vagy felesbe adó a jövő év kezdetétől egy Timişoarához közelfekvő, villamoson is elérhető 7 holdas veteményeskert (kutakkal és melegággyal) szakmában jártas egyénnek. Érdeklődni előmunkálatok miatt sürgősen: Timişoara, III., Str. General Mosoiu 3. (6354)

Pályázat

A bodoi „Bega" fogyasztási szövetkezet pályázatot hirdet bolt- és kocsmakezelői állásra. Fizetés: havi 500 lei készpénz, vegyes-áru forgalma után 5% monopol áru után 2% forgalmi jutalék. Lakás 1 szoba, konyha, kamara. Havi forgalom 200—250.000 lej. Az engedély átirási költségeit megválasztott lizeii, ugyszintén a begegségé yző és csomagoló papir fele részét a lize és utáni adót pedig teljes egészében. Csak szakképzettek pá yázhatnak. Az ál ás a választás után azonnal elfoglalandó. Jelentkezéseket az alábbi cimre kérünk: Cooperativa „B e g a" din Bodo, p. Balint, jud. Severin.

VAS-FORRCSÖVEKET és mosdót elad, favágógépet vesz Matejka János, Timişoara IV., Gelu-u. 44. (6584)

TANULÓT felfogadnak. Cim: Gál cinkografia, Timişoara I., Unirii-tér 8. (6583)

EGY tömörítő-készülék, sztereotipia, eladó. Tipografia „Unirea", Timişoara III., Romulus-u. 3. (6582)

50-ÉVES, nagyon ügyes, éves bizonyitványnyal rendelkező gazdaasszony állást keres. Csak jó helyre megy. Cim: Kakuk-féle gyermekotthon, Timişoara II., Detunata-tér 7, a házmesternél. (6581)

A miniszterileg engedélyezett

kereskedelmi szaktanfolyamon

a beiratások augusztus 20-án kezdődnek. A tanfolyam visszavonhatatlanul szeptember 6-án nyilik meg. Tantárgyak: gyors- és gépirás, könyvvitel, kereskedelmi levelezés, számtan, kereskedelmi ismeretek, német nyelv. Vezető: SZENTIRMAI I. az ipari állami kereskedelmi liceum ny. tanára. Cim: Timişoara I., Regele Mihai-körut 8., III. em. 2.

Falatozó (bodega) katonai összpontositás miatt eladó. Timişoara II., Stefan cel Mare-u. 42. Ügynököket dijazunk. (6579)

KONYHABERENDEZÉS, használt, olcsón eladó. Timişoara II., Aurelianus-u. 4. (6578)

ELADÓ világos, bükkfa, éjjeliszekrény, összecsukható vaságy, villany-csillár, ámpolnák, nagy deszka-láda. Timişoara, Tudor Vladimirescu-sor 15. I. ajtó. (6577)

FINOM, uj, hosszu alsónadrág, erős termetre uj fekete öltöny, 36-os uj, magassarku fehér és barna cipő eladó. Cim a timişoarai kiadóban. (6576)

ALKALMI VÉTEL. 3-szobás, uj magánház, a II. kerületben 2,800 000 lejért eladó Veszünk 8—9 millió lejért bérházat vagy földtörtokot. „Casagent", Timişoara II., Mareşal Joffre-u. 7. Távbeszélő 43-59. (6571)

Hadmentes

főmolnárt

felfogadunk. Cim: Moara Tăneasca, V i n g a, Jud. Timiş-Torontal.

PÉK- és cukrászsegédeket magas fizetéssel felfogadnak, valamint kiszolgálóleányt is. Cim: Hategan, Timişoara, Berthelot-körut 12. (6573)

FAMEGMUNKÁLÓ gépekkel felszerelt asztalosmühely Detan azonnal bérbeadó. Bővebbet Zegi Györgynél, Detan, Saguna-u. 3. (6569)

VENNÉK 8—10 ezer darab bontási téglát. Cim a timişoarai kiadóban. (6568)

KOMBINÁLT szobabutort bérelnék, szavatolással. Cim: Timişoara II., Scolii-u. 2/a. 1. ajtó. (6565)

RÁDIÓ, 3+1, eladó. Timişoara III., Rusu Sirianu-u. 7. Megtekinthető 1—3 óra között. (6547)

Timişoarai Temesvári **CORSO-MOZI** előadások 5, 6, 7, 9 kor TELEFON: 38-95

A hóditó-ban megelevenedik „a regényhős" **Amedeo Nazzari** és **Conchita Montenegro** valamint további két a regény csodái.

VILLANY- és más jégszekrények, kombinált szobák, finom kivitelben, ebédlők, hálószobák, uri-, leány- és gyermekszoba, olcsó rekamiék, szép konyha, meisseni 12-személyes étkezőkészlet (hagyma-minta) csillárok, szőnyegek, finom bőröndök, varrógépek, finom ágynemü, futószőnyegek, stb. Gábornénál, Timişoara III., T. Ciparíu-u. 5. (6564)

FELFOGADOK azonnal nagymunkást, kézileányt, kézimunkást és tanulót. Ugyanott 3-szobás lakást keresek. Cim: Molnár István gyermekruha-szabósága, Timişoara III., Cluj-u. 13. (6567)

Aru- és butorberaktározást vállal

„KOMCO" A. KOMMER

szállitási vállalat, Timişoara I., Solderer-u. 6. Telefon 17-68.

MINDENES leányt, aki főzni is tud, szeptember 1-re felfogad Krayerné, Timişoara IV., Miron Costin-u. 4, I. em. (6562)

MEGBIZHATÓ, rendes házmesternét keresek takarításra. Jelentkezni 8—9 reggel. Vila Pascu, Timişoara I., Episcopul Grigore-u. 2. (6551)

BEJÁRÓNŐT keresek egész napra. Timişoara III., P. Vasici-u. 17, 6 ajtó. (6560)

SCHAFFHAUSENI aranyóra eladó. Timişoara II., Glorei-u. 2, 4. ajtó. (6557)

JÓL BUTOROZOTT egyszobás lakásomat megosztanám egyedülálló nővel. Timişoara III., Eneas-u. 76. (6559)

ZONGORA, rövid, keresztthuros, kifogástalan állapotu, sürgősen, olcsón eladó. Timişoara, Milano-u. 3, 2. ajtó. (6558)

KIFUTÓLEÁNYOKAT, kiszolgáló leányokat azonnal felfogadnak. „Corvin" könyvkereskedés, Timişoara II., Stefan cel Mare-u. 4 (6553)

[illegible]LEÁNYOKAT vállalok teljes ellátásra Timişoara III., Oltul-u. 8. Cruciter, 6-os villamos megen. (6555)

HÁZMESTERPART keresek magánházba. Timişoara, Ion Vasii-u. 93. (4293)

HASZNÁLT konyhaszekrény és drótszitás élelmi szekrény (laterna) eladó. Megtekinthető Timişoara, Regele Ferdinand-körut 1/b. alatt. Löffler C.-ház, a házmesternél. (6549)

6 DARAB, lendamasztból készült törölköző (nem használt), négy méter tiszta gyapju, fekete szövet, kosztümre vagy ruhára való, továbbá vaságy és vaskályha eladó. Cim a timişoarai kiadóban. (6546)

ELCSERÉLNÉM Petroşaniban lévő házamat timişoarai házzal. Bővebbet Orbán, Timişoara IV., Emanuel Gojdu-u. 7, a házmesternél. (6614)

MINDENES, aki németül beszél, főzéshez ért, esetleg bejárónő azonnal alkalmazást nyer. Timişoara I., Regele Mihai I.-körut 9, (volt Duca-u.) Scudier-parki villa, 5. ajtó. (6545)

Minden háztartásban nélkülözhetetlen

világszabadalom részére keresünk egyedárusító vezérképviselőket

az ország összes városaiban.

Áruraktárhoz szükséges tőke körülbelül 100—500.000 lei. Kimutatható, kockázatnélküli kereseti lehetőség körülbelül havi 50—100.000 lej. Csak tevékeny, szervezni tudó komoly cégek, vagy egyének ajánlatát kérjük „Nagy jövedelem" jeligére: Agentia de publicitate C. M. VOGT, Bucureşti, Edul Elisabeta 6, II. em. cimre.

BEJÁRÓNŐT 3-szor hetenkint, 7—11-ig való munkára keresek. Timişoara IV., I. C. Bratianu-u. 29, I. em., 4. (6544)

KONYHABUTOR, takarékfüzhely, 2 sütővel, vaskályha, önfutó fürdőkád, 3-ajtós szekrény eladó. Timişoara IV., Fröbl-u. 36, II. em., 25. (4292)

ELADÓ 15/30 HP. Internacional, uj tipusu, 4-vasu ekével. Cim: Merkovics Géza, Timişoara IV., Fröbl-u. 46. (6542)

EGYÉVES gyermek mellé keresnek kifogástalan gyermekkisasszonyt nappalra. Cim: Dr. Oberst, Timişoara, Carol-körut 5 (6592)

UJ, korszerü, dió-háló eladó az asztalosnál. Timişoara II., Iuliu Grozescu-u. 9, közel a román templomhoz. (6590)

A közismert irodakiképző

„ENGELMANN"

gyors- és gépiró iskolában naponta vannak beiratások. A tanitás szeptember elején kezdődik. Cim: Timişoara IV., Bonnaz u. 4. (Küttl-tér).

FEKETE női kabát, teljesen uj, gyapju szövetből, selyembéléssel, magas termetre való, eladó. Timişoara, IV., Emanuel Gojdu-u. 9, II. em., 24. (6586)

JELENTŐS mellékkeresetet biztositunk házgondnokoknak, házmestereknek, magánosoknak, akik kiadó lakások cimeit közlik. „Casagent", Timişoara II., Mareşal Joffre-u. 7. Távbeszélő 43-59. (6570)

NŐI, FÉRFI és gyermek részére való kabátok kötését vállaljuk a legszebb kivitelben. Timişoara I., Unirii-tér 8, I. em., 17. (6420)

KIADÓ 3-szobás, korszerü lakás a IV. kerület központjában, III. kerületi villanegyedben gyönyörü magánház, szőlő-autobusz közelében. „Casagent" Timişoara II., Mareşal Joffre-u. 7. Távbeszélő 43-59. (6572)

KETTŐ-SZOBÁS kerti ház külvárosban, villamos megállóhoz 5 percnyire, azonnal kiadó. Ajánlatok „Csöndes lakás" jeligére a timişoarai kiadóba kéretnek. (6592)

SZÉP hentesüzlet, két márvány-elárusitóasztal (pult), egy 3-ajtós jégszekrény eladó. Cim: Török, Timişoara II., Doroban-tilor-u. 19. (6088)

POLOSKA-, moly- és patkányirtást szavatolással vállal Tályai. Cime: Timişoara, Eroilor dela Tisa-körut 95, 11. ajtó, vagy I., Eugen de Savoya-utcában a házmesternél. Távbeszélő 25-56. Acom-boy. (6483)

Tipografia „Societatea Naţională de Editură şi Arte Grafice Dacia Traiană" Timişoara. Tiparita la 21 August 1943

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundaţia pentru Şcoală - BCU Cluj-Napoca.